

Referat

Danmarks Biblioteksforenings Lærings- og Digitaliseringsudvalg

26.11.18

DATO: Mandag den 26. november fra kl. 10-14.

HVOR: Danmarks Biblioteksforening, Vartov, Farvergade 27D, 2. sal., 1463 København K.

Mødedeltagere:

Formand Bente Ankersen (A), Fredericia
Katrine Skov (A), Gladsaxe
Annette Wolgenhagen Godt, Allerød
Britta Thuun-Petersen, Viborg
Hanne Merete Sørensen, Sønderborg
Kirsten Westh, Albertslund
Kirsten Marthedal, Dansk Forfatterforening
Steffen A. Nissen, Odense

Afbud

Bente Refslund (F), Silkeborg (mail 24/9)
Hans Skou (V), Aarhus (doodle)
Inger Nielsen (O), Fredericia (doodle) (syg)
Leif Utermöhl (A), Lolland (doodle)
May-Britt Andersen (C), Esbjerg (mail 25/9)
Kristine Nygaard Ledet, Skive (mail 21/11)
Lars Bornæs, Silkeborg (mail 24/9)
Peter Høybye, Roskilde (doodle)

Fraværende uden afbud

Knud N. Mathiesen (O), Aarhus
Leif Egholm (Lokalliste), Odsherred

I kan se mere om udvalget [her](#)

TEMA for mødet er National Læsestrategi

1. Godkendelse af referat og dagsorden

Sagsfremstilling

Formanden byder velkommen og orienterer om sidste møde og dagsordenen.

Indstilling

Dagsordenen godkendes.

Afgørelse

Tiltrådt.

2. Udvalgets Sammensætning

Sagsfremstilling

Repræsentantskabet vælger en politisk formand og næstformand (valggruppe A) og yderligere 8 politiske repræsentanter og 9 faglige repræsentanter (valggruppe B). Formanden er ansvarlig for udsendelsen og fastlæggelse af dagsordenen efter en forudgående dialog med næstformanden.

Udvalget nedsættes for en fireårig periode af Repræsentantskabet på dets konstituerende møde efter nyvalg.

Udvalget holder minimum to møder om året. På første møde opstilles en række resultatmål ud fra indsatsområdet, som sendes til FU.

Udvalget planlægger herefter selv sin arbejdsgang og aktiviteter i dialog med FU og andre udvalg. Udvalget skal komme med oplæg til konferencer eller temaer til topmødet. Direktøren er sekretær for udvalget.

Indstilling

De enkelte medlemmer præsenterer sig kort, og fortæller om deres primære mål for, hvad de vil arbejde for.

Afgørelse

Taget til efterretning.

3. Udvalgets kommissorium

Sagsfremstilling

Danmarks Biblioteksforenings Lærings- og Digitaliseringsudvalg er et nyt udvalg med et overordnet kommissorium vedtaget af Repræsentantskabet.

Det betyder, at der er en række frihedsgrader til selv at skabe en arbejdsform og proces inden for rammerne af kommissoriet.

På sidste møde blev kommissoriet gennemgået, og der blev lavet en prioriteringsliste som udgangspunkt for en arbejdsplan.

Kommissoriet indeholder følgende:

Udvalgets formål:

- Styrke folkebibliotekets rolle som formel samarbejdspartner i forhold til folkeskolerne og andre uddannelsesinstitutioner i kommunen.
- At arbejde aktivt på at få skabt en National Læsestrategi som Danmarks Biblioteksforening har foreslået Undervisningsministeren og Kulturministeren, gennem et styrket samarbejde mellem folkeskoler, forældre, folkeoplysning og kulturinstitutioner.
- At placere bibliotekerne centralt som institutionen, der arbejder med Digital Dannelse og mestring af digital læring for børn, unge, voksne og ældre.

- Udvikle bibliotekernes folkeoplysende rolle som den åbne institution, der lokalt understøtter det kompetente medborgerskab adgang til de kompetencer, som deltagelsen et demokratisk samfund forudsætter.
- At styrke folkebibliotekernes rolle som markører for det 21. århundredes kompetencer.
- At udvikle strategier så folkebibliotekerne indarbejdes i de kommunale læringsstrategier.
- At støtte folkebibliotekerne i at professionalisere og udvikle deres læringsstrategier og læringstilbud.
- Styrke sammenhængen mellem det digitale og det fysiske biblioteks læringstilbud.
- Arbejde for at alle borgere får fri og lige adgang til digitale ressourcer, uanset hvor de bor.
- Arbejde for, at der opnås en overensstemmelse imellem kulturpolitiske målsætninger og lovgivning – herunder ophavsret i en digital virkelighed.

Der blev gennemført en proces, hvor udvalget prioriterede indsatsmål der skulle arbejdes med inden for det første år og mål for hele perioden:

Det primære mål i det første år:

- En ambitiøs konference om National Læsestrategi, hvor udvalget på kommende møde skal tage stilling til målgruppen for deltagelse.
- At udfolde emnerne og afgrænse hvem strategien skal omfatte.
- At komme med bud på oplægsholdere.
- At skabe politisk ejerskab både lokalt og nationalt.
- At definere den brændende platform og nødvendigheden af at læse i sin fritid (se desuden pkt. 4.).

Sekundære mål i det første år:

- At fokusere og skabe indsatser der udfolder tværsektorielt samarbejde mellem folkeoplysning og folkebiblioteker, samt skoler uddannelsesinstitutioner og biblioteker.

FX.

Sønderborg hvor biblioteket har lavet menukort til skolerne, og nu arbejder på det samme over for ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

(Se biblioteket.sonderborg.dk/indhold/menukort-til-skolerne)

[menukort_2017-2018.pdf](#) [menukort_til_skolen_2018-2019_1.pdf](#)

Gladsaxe har også lavet et katalog til skolerne med bibliotekets tilbud sat op i læringsmål som blev udsendt med referat.

Primære indsatsområder på længere sigt:

- (Digital) Dannelse og udfolde hvordan de digitale kommunikationsformer og materialer udfordrer dannelses.
- Kompetent medborgerskab og hvordan bibliotekerne sikre borgernes mulighed for at deltage i samfundet.
- Fri og lige adgang til Digitale ressourcer.
- At arbejde for at de nødvendige kompetencer er til stede i bibliotekerne, så bibliotekerne kan udvikle digitalt reflekse kompetencer hos borgerne.
- At være dagsordenssættende på at biblioteket kan være omdrejningspunktet for kommunale indsatser på tvært at institutioner og sektorer.
- At arbejde med lyst til læring i uformelle rammer.

Disse punkter skal danne udgangspunkt for udvalget arbejde i det kommende år, og det førstkommende møde skal dedikeret til konkret at arbejde med National Læsestrategi og konference om emnet.

Arbejdsform og mødefrekvens

På dette møde lægges desuden op til, at udvalget drøfter arbejdsform og mødefrekvens.

I den forbindelse har nogle af medlemmerne foreslået, at der laves et 12-12 internat i starten af det nye år, hvor vi planlægger en lidt længere proces for at kunne arbejde i dybden med nogle af udvalgets arbejdsområder.

Indstilling

Prioriteringsplanen drøftes og der lægges op til at skabe en arbejdsplan for det kommende år.

Det afgøres om der skal planlægges internat.

Næste møde fastlægges og der udsendes efterfølgende doodle for møder i det kommende år.

Afgørelse

Der udsendes doodle med forslag til "12-12 internat" i (torsdag/fredag) eller (fredag/lørdag) i januar – marts 2019. Temaet skal være National Læsestrategi og kæmpe fælles for en national konference efter sommerferien.

På seminaret inviteres eksterne oplægsholdere fra interessenterne i den Nationale Læsestrategi.

Der skal også arbejdes med at lave en workshop på Læringsfestivalen i Bellacenteret marts 2020.

4. National Læsestrategi

Bilag: Udkast til "Strategiske trædesten: På vej mod en national læsestrategi for børn og unge"

Sagsfremstilling

Et af de centrale omdrejningspunkter i udvalgets kommissorium er arbejdet med en National Læsestrategi [Læs mere om baggrunden for initiativet.](#)

På sidste møde kom Tænk tanken Fremtidens Bibliotekers leder Lotte Hviid Dhyrbye med oplæg til, hvordan man kunne udforme en proces, der kunne danne grundlag for en fælles National Læsestrategi, og hvordan man kunne skabe et møde for alle interessenterne efter sommerferien. Der har været gennemført en "trædestensproces", som havde til formål at samle alle de aktører, institutioner og interessenter, der er omkring børns læsning for sammen at identificere, hvilke elementer en national strategi bør have fokus på.

Efter den indledende proces er der udarbejdet et katalog med anbefalinger til, hvordan man kan igangsætte en National Læsestrategi. Dette er vedhæftet som bilag og skal danne baggrund for den videre proces.

Baggrunden er, at danske børn læser mindre i fritiden, og især pigerne bruger mere tid på sociale medier og mindre tid på bøger end for syv år siden. Det viser den hidtil største

undersøgelse af børns læsevaner, lavet af Tænk tanken Fremtidens Biblioteker af knap 9.000 skoleelevers læsevaner i 2017.

Tænk tanken Fremtidens Bibliotekers rapport Børns læsning 2017 viser, at der er behov for en indsats, som giver flere børn lyst til at læse. Færre børn læser i deres fritid, og faldet er især stort blandt pigerne. Bibliotekerne arbejder konstant på at fremme børns lystlæsning og sprogudvikling. Det gør skoler og institutioner også, men ingen kan gøre det alene. Det er en fælles opgave at hjælpe børn ind i en læsekultur og bibliotekskultur. Der er brug for, at både skoler, pædagogiske læringscentre, forældre og folkebiblioteker giver inspiration til læsning, handler som rollemodeller og gør noget aktivt for at åbne læsningen og ikke mindst bibliotekets verden af muligheder for børn. Derfor er en fælles national læsestrategi for børn nødvendig.

Danmarks Biblioteksforening har stillet et forslag til Undervisnings- og Kulturministeren om at skabe en national læsestrategi, sammen med biblioteker, skoler og forældre for at få flere børn og unge til at læse.

Danmarks Biblioteksforening har været i dialog med ministrene, men konkret er der ikke formuleret en strategi.

På mødet lægges op til debat og udvalget skaber en overordnet tidsplan for arbejdet, herunder hvornår en konference kan placeres, samt om der skal nedsættes en arbejdsgruppe til at arbejde med National Læsestrategi.

Konsulent Lisbet Vestergaard vil på mødet komme med oplæg om anbefalingerne og styre udvalget gennem en proces, hvor vi sætter fokus på bibliotekernes rolle i,

De fire strategiske temaer

- Læsekultur i en digital og analog verden
- Tilgængelighed
- Fagprofessionelles betydning for børns læselyst
- Forældres rolle

Indstilling

Udvalget kommer med input til de strategiske temaer og hvordan den fortsatte proces kan udfoldes.

Laver udkast til en tidsplan for arbejdet, herunder konferenceafholdelse.

Udvalget kommer med anbefalinger om, hvem der inddrages i arbejdet og inviteres til konference.

Udvalget tager stilling til, om der skal nedsættes en arbejdsgruppe i udvalgsregi.

Afgørelse

Konsulent Lisbet Vestergaard, fra Tænk tanken Fremtidens Biblioteker, lagde op til debat, og udvalget arbejdede med anbefalinger, som vil indgå i det videre arbejde med National Læsestrategi og som input til udvalgets 12-12 seminar.

Følgende fire temaer blev drøftet:

- Læsekultur i en digital og analog verden

- Tilgængelighed
- Fagprofessionelles betydning for børns læsning
- Forældres rolle

Yderligere input fra mødet:

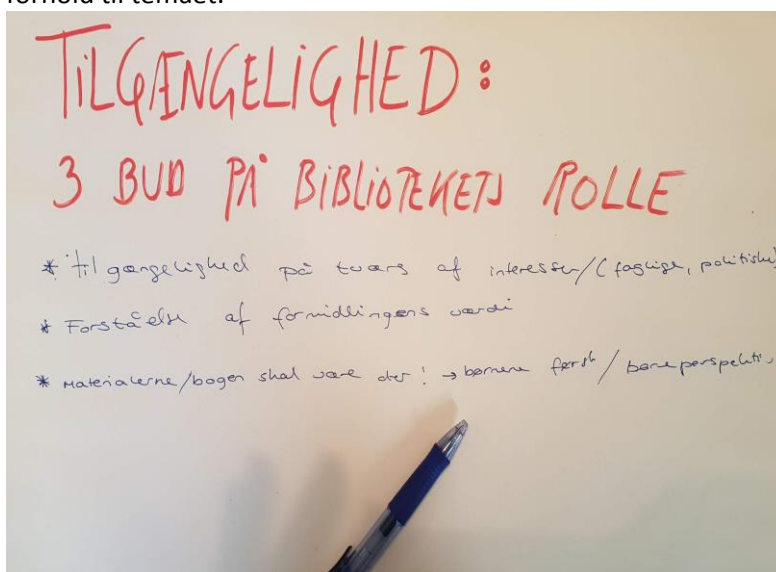
Definitionen af "læselystens" præmis, når der skal formidles til børn og unge.

At inddrage "Læsekompasset" som ideen om at læsning er en følelse.

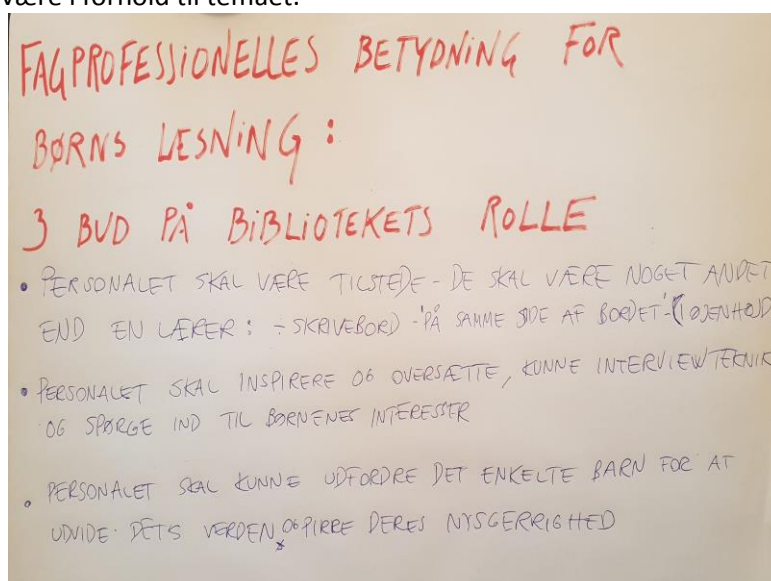
"Reader's advice" som begreb fra den angelsaksiske verden bør inddrages på teoretiske.

På mødet blev der specifikt arbejdet med:

Gruppe 1: Tilgængelighed: Kom med tre bud på, hvad bibliotekets bidrag skal være i forhold til temaet.

Gruppe 2: Fagprofessionelles rolle: Kom med tre bud på, hvad bibliotekets bidrag skal være i forhold til temaet.

Oplæg med workshoppens resultater er vedhæftet.

EVT.

Næste møde vil fremgå som resultatet af den doodle der er nævnt i pkt. 3

Bente Ankersen

Michel Steen-Hansen

&

Formand

Direktør